06/12/2022

Πολυαρχιερατικός Εσπερινός για τον πολιούχο της Σύρου, Άγιο Νικόλαο (ΦΩΤΟ)

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σύρου, Τήνου, Άνδρου, Κέας και Μήλου

Τη Δευτέρα 5 Δεκεμβρίου το απόγευμα στον πανηγυρίζοντα Ιερό Καθεδρικό Ναό του Αγίου Νικολάου στην Ερμούπολη της Σύρου, τελέστηκε Πολυαρχιερατικός Εσπερινός για τον πολιούχο και προστάτη της νήσου, Άγιο Νικόλαο τον Θαυματουργό, παρουσία τοπικών πολιτικών και στρατιωτικών αρχών, σπουδαστών της Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού Σύρου και πλήθους ευσεβών πιστών.

Στον Πολυαρχιερατικό Εσπερινό χοροστάτησε και κήρυξε τον θείο λόγο ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού κ. Κύριλλος** και συμμετείχε ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων,** και ο οικείος Ποιμενάρχης, **Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου, Άνδρου, Κέας, Μήλου, Δήλου και Μυκόνου κ. Δωρόθεος,** ο οποίος ευχαρίστησε τους Αγίους Αρχιερείς για τη συμμετοχή τους.

Σήμερα Τρίτη 6 Δεκεμβρίου το πρωί, τελείται Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του **Μητροπολίτου Βεροίας κ. Παντελεήμονος.**

Ο Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου βρίσκεται στη συνοικία Βαπόρια, σε κοντινή απόσταση από την Πλατεία Μιαούλη και το Θέατρο Απόλλων και θεωρείται ένα

από τα σημαντικότερα αξιοθέατα του νησιού.

Είναι ο τρίτος παλαιότερος Ιερός Ναός της Ερμούπολης, μετά τον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό της Μεταμορφώσεως (1824) και τον Ιερό Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου (1828).

Από το 1841 είχε αποφασίσει ο Δήμος Ερμουπόλεως την ανέγερση μιας νέας εκκλησίας και πολλά σχέδια έγιναν για αυτήν. Το 1847 ο Λ. Ζαβός κατασκεύασε ξύλινη μακέτα του ναού. Το τελικό σχέδιο του Γ. Μεταξά χαλκογραφήθηκε και κυκλοφόρησε για να προσελκύσει ευεργέτες. Πολλοί αρχιτέκτονες πήραν μέρος στην ολοκλήρωσή του, με κυριότερους τους: Α. Ζηνόπουλο, Ι. Βλυσίδη, Δ. Ελευθεριάδη και τον Γάλλο J. Vaugarni.

Για τα οικοδομικά του σχέδια ενδιαφέρθηκε προσωπικά ο Βασιλιάς Όθων. Αφού ο ίδιος τα υπέγραψε, τα επικύρωσε με Βασιλικό Διάταγμα του 1851, στο οποίο αναφέρεται επί λέξει: «Πάσα μεταρρύθμισις εις τα σχέδια ταύτα, η οποία ήθελε τυχόν φανή αναγκαία να επενεχθή εις αυτά προς ελάττωσιν της δαπάνης ή προς εκπλήρωσιν άλλου τινός σκοπού θέλει υποβάλλεσθαι εις την Ημετέραν έγκρισιν»!

Η εικόνα του **Αγίου Νικολάου** ιστορήθηκε και επαργυρώθηκε στη Μόσχα το 1852 «δαπάνη της Ορθοδόξου δούλης του Θεού Σοφίας θυγατρός Μπερναρδάκη, εκ πόλεως Ταγανρόγ», όπως αναφέρει η αφιερωματική επιγραφή στο υποπόδιο του Αγίου.

Ο μεγαλοπρεπής ναός θεμελιώθηκε από τον Μητροπολίτη Κυκλάδων Δανιήλ Κοντούδη στις 28 Φεβρουαρίου 1848, σε σχέδια του Γ. Μεταξά και εγκαινιάστηκε επισήμως στις 14 Σεπτεμβρίου] 1870 από τον **Αρχιεπίσκοπο Σύρου Αλέξανδρο Λυκούργο,** χωρίς να έχει ολοκληρωθεί ο εσωτερικός διάκοσμος.

Μεγάλοι δωρητές και ευεργέτες υπήρξαν η Βασίλισσα Όλγα (προσέφερε 3.000 λίρες για την αποπεράτωση των καμπαναριών και τέσσερις φανούς της βασιλικής άμαξας, που μέχρι σήμερα περικοσμούν το εσωτερικό του ναού), ο τσάρος Νικόλαος, ο βαρόνος Σίνας, η οικογένεια Σταματίου Πρωίου, ο **Δημ. Βαφιαδάκης,** οι πλοιοκτήτες Νικόλαος και Μηνάς Ρεθύμνης και άλλοι.

Το 2006 έγιναν εργασίες συντήρησης για την αποκατάσταση και ανακαίνιση του ναού και την ίδια χρονιά ο Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ενθρόνισε ιερό απότμημα από τα λείψανα του Αγίου.

Σήμερα, στο σκευοφυλάκιό της εκκλησίας φυλάσσονται πολύτιμα ιερά σκεύη, Ευαγγέλια, Άγια Ποτήρια, σταυροί ευλογίας, χρυσοκέντητοι επιτάφιοι και ευλαβικά αφιερώματα πρέσβεων, πλοιοκτητών, επιχειρηματιών και προξένων από την Ελλάδα, τη Ρωσία και τις Παραδουνάβιες Χώρες.

Αρχιτεκτονική και διακόσμηση

Ο ναός, σε σχήμα σταυρού, είναι τοποθετημένος σε υπερυψωμένη αυλή με μαρμάρινο στηθαίο και κιγκλίδωμα. Ανήκει στον τύπο της βασιλικής με τρούλο. Σκάλα ύψους τεσσάρων μέτρων οδηγεί στο ολομάρμαρο κεντρικό τμήμα της πρόσοψης, που έχει στο ισόγειο πρόπυλο με μορφή στοάς σε τέσσερις ιωνικούς κίονες και δυο παραστάδες με κορινθιακά επίκρανα.

Στέφεται με αέτωμα και πλαισιώνεται από τους πύργους των κωδωνοστασίων. Οι πλάγιες όψεις διαιρούνται σε όλο το ύψος από παραστάδες με μαρμάρινα κορινθιακά επίκρανα και βάσεις. Τα πλαίσια των ανοιγμάτων είναι μαρμάρινα, ενώ ο τρούλος εδράζεται σε μαρμάρινους κορινθιακούς κίονες που πλαισιώνουν δίλοβα παράθυρα.

Εσωτερικά, τοξοστοιχίες σε πεσσούς χωρίζουν τον ναό σε τρία κλίτη και γυναικωνίτης περιτρέχει τις τρεις πλευρές του. Κυριαρχεί το μάρμαρο, που προσδίδει ξεχωριστή αίγλη στον ναό: μαρμάρινοι κορινθιακοί κίονες, υπέρθυρα με ανάγλυφες φυτικές διακοσμήσεις, πλακόστρωση σε χρώμα γκρι – γαλάζιο. Το μαρμάρινο τέμπλο έγινε μετά από πανελλήνιο διαγωνισμό που προκήρυξε ο Δήμος το 1871. Δεν γνωρίζουμε τον σχεδιαστή, κατασκευάστηκε όμως από τον γλύπτη Γεώργιο Βιτάλη το διάστημα 1883-1899.

Είναι από πεντελικό μάρμαρο, με ένθετα μάρμαρα Ιταλίας στα πλαίσια και τη βάση. Καλύπτεται από ανάγλυφα και εγχάρακτα κοσμήματα τονισμένα με χρυσό. Εντυπωσιακοί είναι οι ανάγλυφοι καθιστοί άγγελοι της Ωραίας Πύλης. Ο μαρμάρινος άμβωνας (δωρεά Δ. Βαφιαδάκη το 1868) σχεδιάστηκε από τον Αντ. Φραγκούλη με βάση τον άμβωνα της Μητρόπολης Αθηνών. Ο μαρμάρινος επισκοπικός θρόνος ήταν δωρεά της οικογένειας Πρωίου.

Το διάστημα 1903-1905, διακοσμήθηκαν οι τοίχοι από τους **Πέτρο και Αλέξανδρο Μπόγια** με φορητές εικόνες διαφόρων αγιογράφων (**Ι. Στάη, Α.Γ. Βεβελάκη, Ι. Παππαδάκη, Ε. Αρμενοπούλου, Α. Γενναδίου, Λ.Δ. Τρούμπου** κ.ά) και δύο ξύλινα προσκυνητάρια ζωγραφισμένα το διάστημα 1864-1866 από τον Τήνιο **Φραγκίσκο Δεσύπρη**. Οι εικόνες δεξιά και αριστερά της Ωραίας Πύλης είναι έργα μοναχών του **Αγίου Όρους** από τις αρχές του 20ού αιώνα. Δύο εικόνες πάνω από την **Ωραία Πύλη**, ο **Μυστικός Δείπνος** και η **Αποκαθήλωση**, είναι έργα Ρώσων αγιογράφων και δωρήθηκαν το 1894 από τον **Θεμιστοκλή Πετροκόκκινο,** που ζούσε στη Ρωσία.